

La diputada autonòmica, Maria Antònia Armengol, és una de les persones fonamentals en l'aparell de Joan Lerma.

RAFA GIL

El PSPV-PSOE afronta un dels moments més difícils de la seva vida política

Quo vadis, PSPV?

La derrota del Partit Socialista del País Valencià en les proppassades eleccions del 6-J infligida pel Partit Popular ha estat un toc d'atenció que obliga a una renovació sense precedents amb vista a les eleccions municipals i autonòmiques del 95. Mentrestant, tothom nega la crisi.

Els dies 29 i 30 d'octubre tindrà lloc a Alacant una reunió de càrrecs públics i orgànics del Partit Socialista del País Valencià (PSPV) en què també participaran persones alienes al partit. Sota el nom genèric de "conferència pre-congressual" intentarà ordenar la confusió que regna actualment, sobretot entre els quadres intermedis, en el socialisme –cada vegada menys hegemònic– valencià. La tensió i el nerviosisme que caracteritzen el PSOE en tot l'àmbit estatal, i que a partir dels resultats electorals del 6-J han fet quasi bé el cim, al País Valencià tenen caràcter i nom propis.

TOC D'ATENCIÓ

En les passades eleccions legislatives, el PSPV, per primera vegada des de l'any 1977, va obtenir pitjors resultats que el PP. El PSOE veia, d'aquesta manera, com el segon feu socialista, només superat per

Andalusia, li començava a fugir de les mans. El toc d'atenció de l'electorat ha estat prou seriós, sobretot si tenim en compte que al juny de 1994 hi ha eleccions al Parlament europeu i que al maig de 1995 toca el torn a les municipals i a les autonòmiques. Vint mesos intensos que requereixen d'una manera imprescindible que allò que s'ha anomenat "el canvi del canvi" és transformi en fets i, prèviament, en gestos que apunten en aquest sentit. Pocs mesos per a un autèntic cop d'imatge que faci recuperar la confiança de la societat valenciana en la política socialista, tan erosionada després d'un any en què la "corrupció" ha estat en el menú diari de la vida política de l'estat. "Una campanya orquestrada per la dreta que té el seu punt i final el mateix dia 6 de juny –segons que afirma Albert Pérez Ferré, secretari general del PSPV–; ara treballen en una altra línia: explotar la idea de divisió dins del partit socialista".

La urgència per trobar solucions és, avui, tan real com el risc que representa que es mantinga una corba lleugerament i progressivament descendent que va començar el mateix dia que els socialistes guanyaven les eleccions l'any 1982, punt d'inflexió d'una carrera ascendent que s'havia iniciat en les primeres eleccions democràtiques, l'any 77. I els resultats dels successius congressos seran positius o negatius d'acord amb la feina que es faci des d'ara mateix. Un autèntic lífting polític dels socialistes –tant dels valencians com de la resta– les dates del qual ja són servides. Una setmana després de la conferència d'Alacant, concretament el dia 6 de novembre, tindrà lloc una altra conferència, en aquest cas la de l'executiva de la ciutat de València. Tots aquests processos seran clausurats a les darreries de març o principis d'abril de l'any vinent amb la realització del Congrés Federal, ajornat per Felipe Gonzá-

lez. I després encara restarà el congrés del PSPV. Però la història no s'acaba aquí, sinó en la transmissió de les decisions adoptades a totes les agrupacions locals. Tot just un mes abans de les eleccions europees. El calendari, per tant, és vertiginós.

CONTRADICCIÓ

En aquest paisatge d'estretor temporal, la lluita interna de poder, òbvia en l'etapa pròleg de qualsevol congrés, ha començat també. La *pre-temporada*, per dir-ho en termes futbolístics, és dura, sobretot, perquè ningú no vol "perdre la titularitat" en l'executiva socialista valenciana. Els moviments en *boxes* per guanyar-se la primera línia en la graella de sortida són acceptats per tots els pesos pesants del partit. Pérez Ferré creu inclús que "no s'ha de renunciar a aquesta lluita per aconseguir espais, que és, al cap i a la fi, un exercici democràtic més".

El fet que el PSPV sigui genuïnament lermista –cohesionat al voltant de la figura del seu secretari general i president de la Generalitat valenciana, Joan Lermà–, excepció expressa del corrent Esquerra Socialista (ES), i per tant, felipista, no significa exempció de debat renovador. Però per entendre aquest debat s'ha de parlar abans d'una contradicció que viuen els socialistes valencians afavorida pel verticalisme i el personalisme que caracteritza el PSOE. La direcció del partit és la mateixa des de 1974, a l'estat, i des de 1979, al País Valencià. Arribats

en aquest punt, la pregunta obligada és la següent: Com és possible que les mateixes persones que han defensat sempre el vot per delegació i no l'individual, les direccions homogènies –monolítiques en la pràctica–, acords del cent per cent en els congressos i que han entrebancat els corrents interns ara proposen tot el contrari? Com es pot construir un nou model de partit –l'actual està en crisi– sense canviar la direcció política?

Si hi afegim la recessió econòmica, les incerteses sobre la construcció europea, l'ascens electoral del PP, les dificultats internes del partit generades pel trencament del tàndem González-Guerra i un fons clar de pèrdua de credibilitat, ens trobem un partit socialista amb un futur electoral delicat que podria desencadenar, en cas que tots aquests aspectes no es resolguin, un autèntic terratrèmol polític l'any 95, inclòs l'avançament de les eleccions generals previstes per al 97.

Assistim, segurament, al moment més delicat en la vida política del PSPV-PSOE. Precisament per això, i tot i que no accepta de cap de les maneres la paraula "crisi" per referir-se a la situació, el secretari de relacions institucionals i membre de l'executiva del PSPV, Joan Ballester, assegura que "el debat s'ha de centrar en el problema de la societat i en aquest sentit, hi ha un alt grau de coincidència pel que fa al diagnòstic". "No hi ha grans discrepàncies –segons Maria Antònia Armengol, diputada i també membre de l'executiva socialista– i això es notarà en la conferència pre-

Antoni Garcia Miralles, president del PSPV i de les Corts valencianes.

RAFA GIL

congressual, on volem donar una imatge d'unitat".

Les dues grans línies sobre les quals gravitarà la conferència, com a instrument de representativitat i de participació, són la democratització del partit i la seva obertura a la societat. Els quatre aspectes fonamentals del debat són l'impuls democràtic, l'ètica i la política, el futur de la solidaritat i el partit com a instrument de transformació social (vegeu requadre a la pàgina 16). Tothom, a hores d'ara, defensa una renovació que fins fa ben poc només havia defensat ES, l'enemic intern. Vicent Garcés, diputat i portaveu d'aquest corrent amb caràcter propi, conta que tenen la sensació política que tot això que s'anomena "el canvi del canvi" arriba massa tard: "si s'haguera fet abans, ben segur que hauríem afrontat millor les eleccions del 6-J". Opinió que no comparteix Ballester, que entén que el PSPV "no està en una posició de pèrdua, sinó que és la dreta la que no ha sabut consolidar l'espectativa oberta en les passades eleccions". Tampoc Pérez Ferré hi està d'acord: "Nosaltres som capaços de reflexionar sobre tot això des d'una posició de poder, i normalment aquest tipus de reflexions acostumen a fer-se una vegada s'ha perdut aquest poder".

Si, pel que fa a la necessitat d'un canvi del model de partit, hi ha cohesió, què genera les lluites internes? Doncs, el ball és degut únicament i exclusivament al desig de veure qui es queda i qui se'n va de l'executiva en el pròxim congrés. Això és conseqüència directa d'una es-

Albert Pérez Ferré, secretari d'organització del PSPV, i Ernest Nabàs.

La força d
Socialism

RAFA GIL

La catarsi segons Ciprià Ciscar

Una incògnita davant de tot aquest procés de voluntat renovadora engegat pel PSPV és saber quin serà el paper que jugarà en la Conferència pre-congressual d'alcantant del dies 29 i 30 d'octubre, el vice-secretari general del partit, Ciprià Ciscar. Tothom coincideix a l'hora d'assegurar que el seu pes respecte al contingut serà molt gran. EL TEMPS no s'ha pogut posar en contacte amb ell per tal d'oferir un informació més recent, però hi ha un precedent important protagonitzat per ell mateix.

El més de juliol d'enguany, un més després de les eleccions generals, el Comitè Nacional del PSPV va celebrar una reunió, on el secretari general Joan Lerma va anunciar la celebració de la conferència. Ciscar va fer una exposició sobre els aspectes que ell creia que el partit havia de solucionar des d'una clara òptica de la idea del canvi del canvi. Era la primera vegada que algú gosava parlar tan clar del tema. Lerma també en va fer referència, però d'una manera molt més abstracta.

Ciscar va apuntar les dues línies d'actuació que al seu parer havia de marcar la renovació: democratització del partit i obertura a la societat. Ara, tothom aposta per aquelles propostes de cara a la conferència. Però, què va proposar Ciscar? Bàsicament, el següent:

Respecte a la democratització del partit:

—Recuperar el vot individual dels delegats als congressos —ara només ho fa dels caps de delegació—. (Això ja s'ha posat en pràctica en el proppassat congrés del PSOE d'Andalusia). I valorar la gestió de l'executiva que surt i escollir l'executiva

nova per vot individual i secret (aquest aspecte l'han posat en pràctica en el darrer congrés de les Joventuts Socialistes).

—Major participació real dels militants a l'hora d'elaborar les llistes electorals.

—Descentralització de la comissió de conflictes (ara només n'hi ha una vinculada a l'executiva federal). Que l'aparell central, que es l'únic que en aquests moments pot controlar, es converteixi en una mena de tribunal suprem del partit.

Respecte a l'obertura del partit a la societat:

—Atenció als moviments socials: entendre que existeixen i vincular-hi el partit.

—Articular mecanismes d'intervenció de persones que no són militants en les decisions del partit.

—Més transparència de cara a la societat en les actuacions del partit.

—Control i transparència en el finançament del partit.

—Complir els següents compromisos electorals d'abans del 6-J: nova llei de partits polítics, que en garanteixi la democràcia interna i nova llei de finançament dels partits polítics que garanteixi el control i la transparència.

Un bloc de propostes encaminades a realitzar un profund debat polític que finalitzarà amb les esmenes que es faran a la ponència marc que es farà pública a Alcantant i que elaboren a hores d'ara Raimon Obiols, Txiqui Benegas, Rodolfo Paramio, José Antonio Maravall i José Antonio Marugán.

estructura de partit vertical, en què Felipe González delega el poder en Joan Lerma, i aquest, al seu torn, fa el mateix arreu del País Valencià. Catorze anys de posada en pràctica —onze dels quals com a president de la Generalitat valenciana— fan que aquest sistema funcioni realment bé. I fan, lògicament, que tothom sigui, per damunt de tot, lermista.

D'altra banda, aquest sucursalisme envers Madrid dinamita de soca-rel un dels dos pilars sobre els quals s'ha edificat un futur renovat del partit: les polítiques concretes per obrir el partit a la societat. I aquest terreny resta erm pel que fa al PSPV. La inexistència de fórmules és fruit de la gran confusió que hi ha al PSPV. Confusió propiciada per la no intervenció en la política d'estat. I en aquest terreny, la norma de Joan Lerma també és quedar-se a l'expectativa de les decisions preses a Madrid. La no-intervenció de Lerma també ha caracteritzat les pugnes internes entre els diferents membres del seu aparell.

LES BREGUES

I encara que Eduard Montesinos, secretari comarcal del PSPV a la ciutat de València i director general de Treball de la Generalitat valenciana, i Joan Ballesster opinin que les distintes conferències "han de ser un debat d'idees i no de persones, profundament polític i que evite els personalismes", Armengol augura un debat mogut "perquè tots ho volem així i perquè aquest tipus d'actes sempre es presten més a la desinhibició".

En aquest punt concret es troba també la vida política del PSPV amb conseqüències polítiques prou nombroses en l'àmbit de les organitzacions locals i en la vida política municipal. El preu polític de tot aquest procés és la pèrdua, quan ens trobem a mitja legislatura —municipal i autonòmica— d'ajuntaments importants, com és el cas de Benidorm, Castelló, etc. (vegeu mapa en la pàgina 17), o com el cas d'Alzira, el més sagnant de tots i que és extrapolable a tota la comarca de la Ribera Alta, que juga un gran paper en el PSPV.

El cas d'Alzira és un exemple del poder vertical en el PSPV-PSOE. Abans de les anteriors eleccions municipals, es detecta que a Alzira hi ha un nucli comandat pels germans Blasco —Rafael, ex-conseller d'Obres Públiques de la Generalitat valenciana; Francesc, ex-alcalde, i Jordi, ex-diputat a Madrid—, que comença a tenir excessiu poder al marge de l'aparell del

J. M.

Eduard Montesinos, secretari comarcal del PSPV de l'Horta. RAFA GIL

president de la Generalitat i que representa el primer gran problema de discrepància dins el partit. Es deixen passar les eleccions sense cap mena d'intervenció. Però poc després es desfà el focus de poder que escapa al control lermista i el clan Blasco és destituït en bloc. Avui, el secretari general de la comarca és Josep Garés, també lermista.

Tota aquesta confusió creada arran de la ruptura González-Guerra i dels grans silencis de Joan Lerma, contraresten, en certa manera, l'obertura d'ulls que provoquen els resultats del 6-J, i creen tot un seguit de lluites internes per la supervivència política.

Així, a València hi ha una lluita entre Eduard Montesinos, que no pertany a l'executiva, i Maria Antònia Armengol —que desmenteix que hi haja cap lluita contra ningú, “perquè —diu— no necessito fer-me cap buit”—, les dues persones fonamentals en l'aparell del secretari general del PSPV. Joan Ballester està alineat amb Armengol contra Montesinos, que alhora és aliat de l'ex-alcaldeessa i actual presidenta de la Diputació de València, amb escassa força dins l'aparell, però que en cas que el director general de Treball accedís a l'executiva guanyaria posicions en el seu camí cap a la reelecció com a candidata a l'alcaldia de la capital del Túria, possibilitat que

perd, a poc a poc, posicions en les traveses polítiques. A València, caldria afegir-hi una quarta persona, Albert Pérez Ferré, que també està posicionat amb vista al congrés, però que mantindria, segurament a causa de la seva filiació alacantina, una postura més aviat neutral entre Montesinos i Armengol.

Però tant al nord com al sud també hi ha moviments en aquest sentit. A Alacant el president del PSPV des de l'any 1979 i president de les Corts Valencianes, Antoni Garcia Miralles, és un altre pes pesant del partit que, a banda d'una possible alineació amb Ballester, s'enfronta amb Àngel Franco, que sí que pertany a l'executiva. I a Castelló hi ha el diputat autonòmic i membre de l'executiva Ernest Nabàs, que està enfrontat a diversos sectors del partit, encara que no en destaca cap nom concret o de certa rellevància. Això sí, totes les persones esmentades tenen una cosa en comú, que ningú no gosa posar en dubte: tothom és profundament lermista.

ESTABILITAT

Vicent Garcés, que veu com les velles aspiracions d'ES són ara adoptades com a solució a aquesta situació d'instabilitat

política, és optimista: “El Comitè Federal servirà per ordenar la confusió actual. La nostra voluntat com a corrent és fer-hi un paper d'estabilitat i de recerca de respostes per tal d'arribar als processos electorals més immediats en les millors condicions”. Garcés creu que s'ha de recuperar la credibilitat de la societat.

I de totes les propostes que fa per a la Conferència pre-congressual, on es donarà a conèixer la ponència marc del Congrés Federal, cal destacar-ne una que pot tenir una importància vital en els processos electorals del 95 per les aspiracions del PSPV. Diu Garcés que s'ha

J. Ballester, secretari de relacions institucionals del PSPV. ARXIU

de intentar que el Govern central faci un esforç real per ser tan fidel com sigui possible al programa electoral del 6-J, i això passa, segons ell per “una prioritat de les aliances polítiques amb les forces polítiques d'esquerra i amb els sindicats, sense despreciar acords puntuals amb altres forces polítiques”. Paraules que fan una al·lusió clara al pacte de Felipe González amb CiU i amb el PNB, que en comptes de representar una recuperació de l'espai polític de centre-esquerra, reforça l'escora que ha fet el partit en els darrers anys cap a zones més pròpies d'una política de centre-dreta. “Això —adverteix Garcés— és fatal per al PSPV, que difícilment podrà ser una opció de poder al País Valencià si no és amb un pacte amb Esquerra Unida”.

Lerma un cop més és qui ha de decidir si exerceix el seu pes polític en la política estatal o continua silencios mentre espera a veure què fan a Madrid.

Joan Marí

